

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlášené: 09.04.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 24.04.1948 do: 31.05.1953

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

39

Z á k o n

ze dne 11. března 1948

o platidlech československé měny.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Československá platidla.

§ 1

(1) Zákonnými platidly na celém státním území jsou bankovky vydávané Národní bankou Československou, dále drobná platidla a pamětní mince, vydávané státem. Drobnými platidly jsou mince a drobné peníze papírové (§ 3).

(2) Platidla znějí na československé koruny (Kčs).

(3) Koruna se dělí na 100 haléřů.

§ 2

(1) Znění bankovek jest české nebo slovenské a obsahuje mimo údaje částky datum vydání, vytištěný podpis banky a trestní pohružku, že se padělání trestá podle zákona.

(2) Vydání a stažení jednotlivých druhů bankovek vyhlásí podle oznámení Národní banky Československé ministr financí ve Sbírce zákonů a nařízení.

(3) Bankovky, jejichž stažení bylo vyhlášeno podle předešlého odstavce, vyměňuje Národní banka Československá ještě po dobu dvou roků ode dne, kdy přestaly býti zákonným platidlem.

§ 3

(1) Mince znějí na 50, 20, 10, 5, 2 a 1 Kčs a na 50, 20 a 10 haléřů. Na minci jest státní znak s nápisem „Republika Československá“, označení hodnoty a letopočet ražby. Místo mincí znějících na československé koruny mohou býti vydány na účet státu drobné peníze papírové ve znění českém nebo slovenském.

(2) Vydání a stažení drobných platidel (odstavec 1) vyhlásí ministr financí ve Sbírce zákonů a nařízení.

§ 4

Drobných platidel smí býti vydáno nejvíce za 400 Kčs na hlavu. Do úhrnu vydaných drobných platidel počítají se i drobná platidla, která vykazuje Národní banka Československá jako hotovost.

§ 5

(1) Na paměť událostí významu celostátního možno raziti jednotlivé druhy mincí též jako mince pamětní, v každém jednotlivém případě však nejvíce dva miliony kusů. Mince tyto jakož i dosud vydané pamětní mince se nevčítají do úhrnné přípustné hodnoty drobných platidel.

(2) Vláda může nařízením vydati jako mince pamětní i stokoruny, v každém jednotlivém případě však nejvíce jeden milion kusů. Rozsah povinnosti přijímatí je jako platidla stanoví vládní nařízení.

§ 6

Nashromáždí-li se u Národní banky Československé taková zásoba téhož druhu mincí, že po dobu nejméně šest měsíců dosahuje aspoň 10 % takových mincí pro oběh vůbec přijatých, jest státní správa finanční povinna vyměnití Národní bance Československé na její žádost tuto pro oběh nepotřebnou 10 % část mincí podle své volby a možnosti buď za jiný druh jejich nebo za bankovky.

**ODDÍL II.
Oběh platidel.****§ 7**

(1) Bankovky jest každý povinen přijímatí jako platidlo bez obmezení.

(2) Drobná platidla přijímají státní a jiné veřejné pokladny a peněžní ústavy bez obmezení. Jiné osoby nejsou povinny přijímatí více než 50 kusů téhož druhu mincí a více než 100 kusů téhož druhu drobných peněz papírových.

§ 8

Haléřové platy, ať se konají hotově nebo jinak, se zaokrouhlují tak, že se zbytku 1 až 5 haléřů nedbá a za 6 až 9 haléřů se platí celých 10 haléřů.

§ 9

(1) Národní banka Československá jest povinna vyměňovati podle svých zásob platidla neopotřebovaná za platidla jiných hodnot a platidla oběhem opotřebovaná za platidla téže nebo jiné hodnoty.

(2) Poštovní úřady jsou povinny, pokud tím vážně netrpí jejich služba, v mezích hospodářské potřeby vyměňovati drobná platidla neopotřebovaná nebo oběhem opotřebovaná za jiné hodnoty.

(3) Státní a jiné veřejné pokladny přijímají platidla oběhem opotřebovaná jako zákonné platidlo, avšak nevydávají je dále do oběhu.

§ 10

Národní banka Československá jest povinna nahrazovati platidla oběhem opotřebovaná, znečištěná nebo neúmyslně poškozená platidly neopotřebovanými. Za necelé bankovky vyplácí náhradu podle plošné výměry předloženého zbytku, při čemž neposkytuje náhradu za zbytek

bankovky nedosahující 1/10 její plochy. Za necelé drobné peníze papírové poskytuje náhradu jen, pokud předložená část činí aspoň polovinu plošné výměry platidla, a to tak, že za část nedosahující tří čtvrtin jeho plošné výměry poskytne polovinu jmenovité hodnoty a za větší část plnou náhradu. Má právo vybíratí za výměnu celých platidel poškozených jinak než oběhem poplatek rovnající se přibližně výrobnímu nákladu.

§ 11

(1) Národní banka Československá a státní i jiné veřejné pokladny jsou oprávněny odebíratí padělaná nebo porušená platidla na stvrzenku bez náhrady.

(2) O tom, jde-li o opotřebování oběhem nebo o jiné poškození nebo o padělek, rozhoduje u bankovek a u drobných peněz papírových Národní banka Československá, u mincí státní mincovna.

ODDÍL III.

Ochrana oběhu zákonných platidel.

§ 12

(1) Zakázáno jest:

- a) shromažďovati bez hospodářské potřeby nebo nad její míru drobná platidla nezbytná pro obchod, zvláště mince,
- b) poškozovati zákonná platidla,
- c) odmítati bez zákonného důvodu zákonná platidla vůbec nebo vázati jejich přijetí na určité podmínky,
- d) jakýmkoliv způsobem rozšiřovati nepravdivé zprávy, jež mohou rušiti oběh zákonných platidel.

(2) Kdo jedná úmyslně proti zákazům uvedeným v předcházejícím odstavci, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, soudem pro přestupek peněžitým trestem od 50 Kčs do 20.000 Kčs nebo vězením od dvacetičtyř hodin do jednoho měsíce.

§ 13

(1) Zakázáno jest vydávati náhražky zákonných platidel, leč by k tomu dalo ve výjimečných případech nezbytné potřeby souhlas ministerstvo financí v dohodě s Národní bankou Československou. Bez souhlasu k vydání jest zakázáno náhražky zákonných platidel jakýmkoliv způsobem vyráběti.

(2) Náhražkami zákonných platidel jsou jakékoliv známky, které mají místo zákonných platidel plniti trvale nebo dočasně některý jejich hospodářský nebo právní účel.

(3) Kdo neprávem vyrobí nebo dá vyrobiti náhražky zákonných platidel, kdo vědomě vydá taková neprávem vyrobená náhradní platidla pro oběh, je do oběhu uvádí, v něm udržuje, jimi platí nebo je za platidlo přijímá, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, soudem za přestupek peněžitým trestem od 100 Kčs do 50.000 Kčs nebo vězením od tří dnů do šesti měsíců.

(4) Kdo se dopustí přestupku podle předešlého odstavce nebo podle § 12, odst. 1, ač již pro takový přestupek byl pravoplatně odsouzen, potrestá se, neuplynula-li od tohoto odsouzení tři léta, tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců a peněžitým trestem od 1.000 Kčs do 100.000 Kčs.

(5) V rozsudcích vysloví soud, že náhradní platidla, veškerá razidla, štočky nebo jiné pomůcky k jejich rozmnožování, jakož i veškeren zisk z trestného činu propadají ve prospěch státu, a to i

tehdy, není-li odsouzený jejich vlastníkem a bez ohledu na vězící na nich práva osob třetích nebo nároky osob třetích k nim.

(6) Kdo náhradní platidla neprávem vydá, je povinen hodnotu za ně přijatou odvésti státní pokladně.

(7) O nároku na vydání hodnoty přijaté vydavatelem za náhradní platidla rozhodne soud na návrh finanční prokuratury v trestním řízení proti vydavateli, a nelze-li tohoto před soud postavit, v trestním řízení proti kterékoliv jiné osobě podle odstavce 3 trestně odpovědné. V tomto případě nutno obeslati k hlavnímu líčení vydavatele nebo jeho zákonného zástupce, po případě právního nástupce vydavatelova. Osobám těmto přísluší práva obžalovaného. Rozhodnutí se stane nálezem, vydaným zároveň s rozsudkem. Do nálezu toho přísluší stížnost k soudu odvolacím; jest ji podati do osmi dnů po doručení nálezu u soudu první stolice.

§ 14

(1) Kdo bez předchozího svolení ministerstva financí vyrobí nebo dá vyrobiti k jakémukoliv účelu předměty napodobující úpravou zákonná platidla, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, soudem pro přešupek peněžitým trestem od 50 Kčs do 10.000 Kčs nebo vězením od dvacetičtyř hodin do čtrnácti dnů.

(2) Ustanovení § 13, odstavec 5 platí obdobně.

§ 15

(1) Pokus trestných činů uvedených v §§ 12 až 14 jest trestný.

(2) Přešupky uvedené v §§ 12 až 14 se promlčují uplynutím jednoho roku od spáchání trestného činu.

(3) Peněžité tresty uložené podle tohoto zákona plynou do státní pokladny.

§ 16

Ministr financí může v případech, kdy shromažďování drobných platidel nabylo takového rozsahu, že se tím ohrožuje řádný obchod, stanoviti po slyšení Národní banky Československé vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení odchylku od ustanovení § 7, odst. 2, snížit jmenovitou hodnotu takových platidel a vzíti je z oběhu za náhradu pod jejich jmenovitou hodnotou nebo i bez náhrady.

ODDÍL IV.

Ustanovení závěrečná.

§ 17

Zrušuje se platnost, po případě použitelnost zákona ze dne 18. května 1938, č. 101 Sb., o soustavě drobných peněz, vládního nařízení ze dne 29. srpna 1924, č. 189 Sb., o ochraně oběhu zákonných platidel, kterým provádí se §§ 4 a 6 zákona ze dne 14. prosince 1923, č. 7 Sb. z. a n. z r. 1924, o ochraně československé měny a oběhu zákonných platidel, a vládního nařízení ze dne 22. října 1942, č. 372 Sb., o zaokrouhlování haléřových platů.

§ 18

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctého dne po vyhlášení; provede jej ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

